

Реч недеље Медији

Оно што се у нас зове независни медији, доживело је готово симултани удар са разних страна. Анализе још нису показале прецизно да ли је реч о импулсима са истог изворишта - саме власти, партије на власти или кругова који желе да се допадне власти. Како било да било, тек сами медији су постали тема медија.

Латински придев *medius*, што значи средњи, дао је низ значења у савременим европским језицима. Тако од шведског мистика Емануела Сведенборга (1688-1772) потиче реч медијум која значи посредника између нас живих и мртвих. Од озбиљнијих студија о лицима која су способна да успостављају везу са умрлим бићима, до хипнотизера по вашарским приредбама, широк

је дијапазон. Једна од најуспелијих опера у нашем веку носи наслов „Медијум“, а написао је савремени амерички композитор италијанског порекла Ђанкарло Меноти 1946. године.

Медиј је и материја која је носилац енергије у радном процесу, нпр. пара у парној машини.

Медиј је у грчкој граматичи средње стање између актива и пасива.

И најзад медији, као средства јавне комуникације, посредници између Стварности, извора вести, и публике. Масовни медији су у модерном свету штампа, радио, филм и телевизија, чији је циљ, по дефиницији, да утичу на широку публику. Неке савремене дефиниције у медије убрајају и аудио и видео-тејп индустрију, па чак и велике рекламне табле крај друмова и у метроима. Англосаксонци их зову *hoardings*.

Шездесетих година филозофи нове левице много су расправљали о масовним медијима у савременом западном свету. Тако се Херберт Маркузе питао „да ли је могућно правити разлику између масмедија као средстава информација и забаве, и као средстава манипулације и индоктринације“. Док је Маркузе залазио у нијансе, као критичар либералног грађанског друштва, у исто време власт медије ставља у службу дневне политике као инструмента остваривања далеких идеала будућности. Где смо ми између та два екстремна схватања?

Маршал Маклаун, несумњиво најбољи тумач смисла масмедија, тврди да је форма масмедија важнија од садржаја које они носе. Још године 1964. написао је студију „Разумевање медија“.

Осведочени циник, британски драмски писац Том Стопард се у драми „Акробати“ поиграо са многоструким значењем речи медиј и сковао је афоризам: „Медији - звучи ми као нека конференција спиритиста.“ **НИИ**

Оснивач и уметнички директор фестивала Битеф, драматург Атељеа 212, дугогодишњи управник ЈДП-а, ерудита, полиглот, лексикограф. Писац колумни Реч недеље у НИН-у од 1986. до смрти 2014.